

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
Egész évre . . . 35 korona Egész évre 40 korona
Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
A szerkesztőség kéziratok vizs. Előfizetők és hirdetések a
száadásra nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

A laikus iskolából nem kérünk.

Az iskola kérdés újra jelentkezik a sajtóban. Mintha a világháborúnak ezerszeres tanulságai nem is törték volna derékba a szabadkőművesség elméleteit, mintha mi sem történt volna, új kísérletek jelentkeznek a nyilvánosság fórumán a vallástalan iskolai tanítás érdekében. Azt mondják: az iskola az államé s csak az államnak van joga tanítani, műveltséget terjeszteni, állampolgárokat nevelni. Azt mondják: az iskola nem lehet a hitfelekezethez s ennél fogva nem lehet az iskola a hitvallásos oktatás eszköze sem. Azt mondják: az állam nem felekezeti, tehát az iskola sem lehet az. Mind megannyi üres fecsegés. Akik az egyház szerzett jogait védik, azok az állam jogait nem vonják kétségbe, még azt sem vitatja senki, hogy az államvallás megszüntetésének természetes következménye az, hogy az állam se nem katolikus, se nem protestáns, se nem zsidó.

De kérdezzük: miért hallgatnak a felekezeti küllőség harcosai arról, hogy az iskola első sorban a gyermekek szülői? Miért hallgatnak arról, hogy nem a hüvös elméletek, hanem csak a szülők akarata döntheti el azt a kérdést, hogy ki legyen és mit tanítson az iskola? Mert legyünk tisztában azal, hogy itt nem az iskolák jogi helyzete körül folyik a harc. Nem pusztán arról van szó, hogy ki legyen az iskola fenntartó, ki mondhassa az iskolát a maga tulajdonának. A szabadkőművesség, a szabadgondolkodó, a szociáldemokrata tábor pillanatig sem foglalkoznék ezzel a kérdéssel, ha csak arról lenne szó, hogy ki fizeti a tanító és tanár urakat, ki szedi be a tandíjakat.

Az iskola körül világnézetek harca folyik. Az iskola az a pont, amelyen a szabadkőművesség ki akarja forgatni a tekintélyeket tisztelő, a nemzeti érzést megbecsülő, a királyhű, a vallásos társadalmat sarkaiból.

Akié az iskola, az neveli fel az új Magyarországot, az hinti el a bőséges aratást ígérő magokat a lelkekben, annak hozza gyümölcsseit a messze jövő.

A szabadkőművességnek Isten-hit nélkül való társadalomra s ennél fogva meghasonlott lelkekre, elégedetlen tömegekre és társadalmi rendet megbontani kész emberekre van szüksége. Ezért nem kell neki a hitvallásos iskola, mely az isteni és állami törvények tiszteletében neveli fel az ifjúságot.

Ezért kell neki a vallástalan iskola, melyben valami kitalált „laikus morál” degeneráló surrogatuma pótolja azt a keresztény erkölcsi tanítást, amit a se nem magyar, se nem keresztény szabadkőművesség megérteni képtelen.

Nos, erről van szó, és nem az iskola tulajdonjogáról: tiszta vizet kell tehát önteni a pohárba s azzal az agitációval, mely látszólag az iskola tulajdonjogát fenyegeti, a világnézeti küzdőtéren kell leszámolnunk véglegesen. És itt nem szabad megtévesztetni magunkat jóhiszemű vagy csak látszólag jóhiszemű aggodalmak által, amelyek az iskolák államosításában a nemzetiségi veszedelemmel szemben látnak nemzeti garanciát. Hazafiasság szempontjából nem lehet az iskolákat államiakra és nem államiakra felosztani. A felekezeti iskolák tulnyomó többsége a hazafias nevelés dolgában semmiben sem marad az állami iskolák mögött, sőt azok nagy részének követendő példával szolgálhat. A hazafias nevelésnek tehát nem csálhatatlan biztosítéka az államosítás, különösen akkor nem ha az államosítás a hitet és erkölcsöt pusztító, a hazafiasságot megmételtyező „szabadkőművesség” érvényesülésének útja lesz.

Az állam egész hatalmával nyomja el az iskolában felburjánzó államellenes irányzatot, minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítsa a hazafias nevelést ott, ahol a fenyegető veszedelem ennek különleges intézkedésekkel való biztosítását szükségessé teszi, de ne nyuljon a felekezeti iskolák ama nagy többségéhez, amelyek a nemzeti állam egységét nemcsak a hazafias oktatással szolgálják, hanem azzal a tiszta vallás erkölcsi neveléssel is, amely minden romboló és bomlasztó irányzattal szemben a legbiztosabb védelmezője az államnak.

A szabadkőművesség törekvéseinek éppen ezért két fontos állomása van. Először államosítani az egyházi és felekezeti tulajdonban levő iskolákat, azután kieroszakolni a felekezetiállami államtól a vallástalan iskolai oktatást. Nem az állam tulajdonjogának erőszakolása tehát a cél, hanem a vallástalan oktatás s a messzibb jövőben, a vallástalanul felnevelt néptömegek szembeállításával az erkölcsi erővel, amelyek fenntartják magát az államot.

Lehet e ez az állam érdeke? Nyilvánvaló, hogy nem. Nyilvánvaló, hogy ez a törekvés még akkor is veszedelmes, ha törvényes garanciákat kapnánk arról, hogy az állam nem fogja száműzni az iskolából a vallásoktatást. Törvényt meg lehet változtatni új törvényvel s minél kevesebb befolyást gyakorolnak az ifjúság nevelésére a hitfelekezetek, annál fenyegetőbb az a lehetőség, hogy egy vallási közönyben felserdült generáció a törvényes garanciákat meg fogja semmisíteni.

Ebből a nézőpontból vizsgálva a kérdést előtünk világos az a tény, hogy az egyház és a felekezetek évszázados szerzett jogait megvédelmezni az állam és a nemzet jövője érdekében a legsürgősebb kötelesség.

A katolikus autonómiáról szóló törvényjavaslat biztosítja az egyház tulajdonjogát s hisszük és reméljük, hogy az autonómiában szervezett katolikus erők a szerzett jogokat s a nemzeti jövődökhöz fűzött érdekeket meg fogják védeni. Megvédik az állam érdekében, amelynek az egyház volt leghivebb s legértesebb támasza, megvédik a társadalom érdekében, melynek a keresztény erkölcs a legszilárdabb fenntartója.

Am az iskola elsősorban a szülőké s ezt az iskolát a szülők érdekében is meg kell védeni, akik gyermekeik felnevelését, tiszta lelkét, ép szívét, becsületes jellemét a közönyös bölcselkedők objektivitással nem szemlélhetik.

Nincs is olyan szülő, aki eltűné, hogy gyermekei lelkén viviszekciót végezzen a vallástalan iskola. Nincs olyan szülő, aki megengedné, hogy gyermekei kísérleti nyulak legyenek elvetélt ábrándokban, megköttyegesedett ideológiákban mesterkedő idegenek kezében.

Az államnak nem érdeke a laikus iskola, de a szülőknek félelme, az ifjúságnak romlása és veszedelme ez. Nem kérünk ebből a veszedelemből, nem kérünk a laikus morálba sülyedt Franciaország erkölcsi sülyedéséből, vigasztalan reménytelenségéből. A próbálkozást visszaverjük és vissza fogjuk verni, valahányszor a páholyok homályából a rapvilágra merészkedik.

Megnyilt az új molykár ellen védő és nyaraltató intézet!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves figyelmét felhívni a szörmeáruházzal kapcsolatos, teljesen e célra ujonnan, modernül berendezett és most megnyitott molykár elleni megóvó biztosító intézetemre és nyaraltató vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra bármely értékes szörme-árut, ruhát, függönyt és szőnyeget felelősség és jótállás mellett. Saját javító műhely.

Molykár ellen megóvó szörme és ruhadarabok a Rimanóczy-utca 2. sz. alatti Kolosváry-palotában levő szörme-üzletben vétetnek át.

Leichner József szücsmeister. Telefon 16-56.

Termeljünk többet!

Mióta ezt a jelszót felkapták e szép magyar hazában, melyről már régen tudjuk, hogy elsősorban is mezőgazdasági állam, a többtermelésről elirtak annyi tintát, hogy azal egy kisebb bolgár kertészetet egy kánikulán keresztül eredményesen lehetne öntözni.

Az öntözgetés, locsolgatás így sem eredménytelen, mert a hideg tintazuhany hatása alatt a magyar mezőgazda föleszmél és megtudja azt, a mit 10 évvel ezelőtt nem is sejtett, hogy ő tulajdonképpen egy igen tudatlan, lusta, indolens, maradi fráter. Mondom, hogy tudatára ébred hibáinak, elszégyenli magát, megtörölközik és elsiet a több termés jegyében. Futásban jól a hóna alá szoritja működési bizonyítványát, földmivelésügyi kormányunk statisztikáját, mert már repül feléje, mint a nehéz gránát, a német mezőgazdasági statisztika. A háboruban pedig bő alkalma volt a magyar gazdának megtanulni, hogy e földön nehéz gránát és statisztika ellen nincs orvosság. Az egyik nyomában terem a hősi halál, a másikban az újabb és legújabb requirálás!

Kérem, kérem kedves jó többtermelő uraim, talán mégsem annyira tudatlan és lusta az a szegény maradi magyar gazda, talán mégsem érdemli meg, hogy retelakj Máté Imre ur kétségbevonhatatlanul megállapítsa, mint a hogy megállapította e lap hasábjain, hogy a tudást, a szorgalmat, a lakadatlan munkát, szerinte e legfőbb három tényezőt együttesen sohasem birtokolja a magyar gazda, sőt nagyon szomorú, de néha mind a három is hiányzik belőle.

Ez bizony szomorú — igazán nagyon szomorú — de az sem örvendetes ám, hogy csak 3—4 év óta mondanak ilyesmit a magyar gazdának, azonban mikor 12 korona volt egy métermásza buza, 80 fillér egy kilogram vesepecsénye, 60 korona egy mérték után készült finom gyapju öltöny — óh akkor egészen más hangon beszéltek vele még azok is, a kik legszigorubbán követelték ma a többtermelést... Akkor úgy mondták, hogy szakadatlan verejtékes munkával, furfanggal, takarékoskodással él meg csak a magyar gazda és ez alapigazságból leszűrt consequentia gyanánt legminimálisabbra redukálták az üzem viteléhez szükséges hitel nyújtását is!

Igaz, hogy azóta nagyot fordult a világ, de nem tudok róla, hogy akár a felsőbugaci gazdakör, akár a herceg Esterházy, akár az okányi Schvarcok jószágigazgatósága, azt a jelét választotta volna programjául, hogy már ezentul babám, keveset és rosszat termeljünk!

Szó se róla, voltak, vannak és lesznek is hibák, szorgalomból, szakértelemből, pedig soha sem lehet elég — pénzről — forogó tőkéről, mely nélkül az előbbi kettő egy lyukas mogyorót sem ér, nem is beszélnek. De ez még nem ok az általánosításra. A

szakértelemről, munkakedvről a kormány sem ad ki statisztikát, mi alapon dorongolja a sajtó nap-nap után a dolgozó, a sok bajjal küzködő, nagyon, de nagyon vérező magyar parasztot, magyar gazdát!

Nem akarok én a mezőgazdasági statisztikából, történelemből tanulmányt írni, megengedem, hogy ha a német sógort az ő nagyobb és régebbi kulturájával, sűrű népességével áttelepítő az alföldre, egy holdról talán 100—120 kgrammal is több búzát termelne, mint mi termeljünk, de a német országos átlagot nálunk sohasem érné el, mert más a német klíma és nem oly silány és gyenge, mint mi szeretjük hinni, a német föld. Mint ahogy már régen gyermek mesébe való balhiedelem, a kimeríthetetlen gazdag magyar föld is!

Németországból átszármazott földbirtokosunk, bérlőnk, gazdatisztünk akadt a multban is bőven, most talán még több is akad. Az általuk kezelt birtokok semmiben sem különböznek a szomszédos jól kezelt gazdaságoktól, pedig hogy a németek szorgalmukat, tudássukat magukkal hozták, az bizonyos és ha hazájuk magas termésátlagait is magukkal tudták volna hozni, akkor ezek a birtokok úgy festenének a kietlen, sivár magyar ugarban, mint a Saharában az oázisok.

Azt mondják, meg kell változtatni egész mezőgazdasági rendszerünket a többtermelés jegyében. Mezőgazdasági rendszerünk változását nem tudom elképzelni, de hogy a többtermelés divatos jelszava kopik el és a többi hangzatos jelszóhoz kerül és majd ott roszdásodik az emlékek lomtárában, ahol a magyar iparpártolás tulipánja, — azt igen.

Termelni pedig abból, ami kifizeti magát, annyit fogunk, amennyit csak bírunk, mert élni akarunk. Hogy mit, azt most a szükség, a háború után az új kereskedelmi szerződés fogják megszabni. A haladás szelleme remélhetőleg a mezőgazdasággal se tesz kivételt. Bár lehet, hogy ha gyomrunk nem korog, nem fogjuk oly sűrűn és szépen mondogatni, hogy „az emberiség tápláló dajkája a föld”. Az elemi és középiskolák mindkét nembeli ifjusága újból csak annyit fog tudni és tanulni tanítóstól együtt, mint mostanában a magyar földmivelésről, állattenyésztésről, akár az indigotermesztésről és struccenyésztésről. A gazdasági szakoktatásnak, kísérleti ügynek pedig, a katonai budget hulladékainak a morzsái, ha maradnak, örülni fogunk. De az intelligens magyar gazda és a végtelenül igyekvő szorgalmas magyar nép, mint a multban, úgy a jövőben is tanulni és dolgozni, haladni fog!

A többtermelés régi, nagyon régi keletű dolog, a napoleoni háborúk után már jól tudták, de aztán elfelejtették az emberek, hogy több hasznót csinál hazájának az, aki megtanítja a népet két kalászt termelni ott, ahol eddig csak egy termett, mint a hadvezér, ki megnyer egy-két csatát vagy ütközetet. Lehet, hogy mi most megtanuljuk, de ki tudja, unokáink nem fogják-e újból elfelejteni. A

többtermelés, mint országboldogító ujdonság, egy üres jelszó, üres frázis; ahol gyenge a a mezőgazdaság, ott satnya az ipar és beteg a kereskedelem is. Ezért kár kedves többet és még többet termelő Uraim a triumvirátusból a magyar gazdát kiragadni és nem is biztató szóval, ostorlegyintéssel, hanem furkósbottal, doronggal nekiesni és jól elverni rajta a port akkor, amikor a másik kettőt simogatással, cukorral biztatgatják, csalogatják előre.

Egyenlő mértékkel mérjünk! A többtermelés lelkes bajnokai általános tanácsosztogatással, zordon kritikákkal, szigorú korholással már régen felülmutták önmagukat és már nem a több-, hanem a túltermelés jegyében dolgoznak. Ebből már elég. Konkrét eseteket, példákat és javaslatokat kérünk!

Egy magyar gazda.

A váradi tűzerek hadiárváióért.

Hirt adtunk róla, hogy a nagyváradi cs. és kir. 34. tábori tűzérered díszes albumban örökíti meg az ezred fényes háborús történetét s a hadialbum egész tiszta jövedelmét az ezred sok dicső küzdelmében elesettek árváinak, özvegyeinek és a megrokkantak segélyezésére fordítja.

A társadalom áldozatkészsége az emberbaráti cél támogatására máris hatalmas arányokban nyilvánul meg: az albumra való előfizetéseken kívül rengeteg — köztük nagyösszegű — pénzadományt jelentettek be az ezred Nagyváradon székelő pótütegénél.

A nemes akció intézői most újabb forrásokat kívánnak megnyitni a jótékony cél érdekében: elfogadnak — teljes névértékben — hadikölcsönkötvényeket az árvák, özvegyek és rokkantak javára.

A nemzet egész lelkes áldozatkészségével sietett az állam segítségére a hadikölcsönök jegyzésekor. Az állam megsegítése után most minden polgár kötelessége azokat támogatni, akik a háboruban árvák, özvegyek vagy megrokkantak maradtak.

Erre a kötelességteljesítésre legszebb és legegyszerűbb mód: az államnak — hadikölcsön formájában — felajánlott segítséget az árváknak, özvegyeknek és rokkantaknak juttatni.

A magyar tűzéréség most készül döntő csapást mérni legkonokabb ellenségeinkre, az angolokra. Ezekben a válságos, nehéz órákban minden szeretettel kell a mi tűzériaink felé fordulni. Az ő sorsuk a mi sorsunk. Segítsük árváikat, özvegyeiket, rokkantjaikat.

* Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* Eladó egy sötétkéki női kosztüm, egy karkötő női zsebóra, egy kámzsás férfi galléroköpenyeg és egy viseltes női cipő. Szent János-u. 78.

HUSVÉTI ILLATSZEREK,

kölnivizek, öntözők, pipereszappanok,

ajándéktárgyak nagy választékban beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ

droguista

„DIANA” illatszertárában
Bémer-tér 3.

A németek győzelmes előhaladása.

A béke-offenzíva Nyugaton.

Az Est jelenti Rotterdamból: A Daily Mail közlése szerint a németek a csatát bevezető ágyuzáshoz rengeteg ágyut halmoztak fel. Az ágyuzás aránylag rövid ideig tartott, az ellenség mindent megtett a front áttörésére. A Daily Chronicle megállapítja, hogy a nagy offenzíváról egyelőre bizonytalan, összefüggéstelen hírek vannak elterjedve. Az első vonalban levő katonák nagyon súlyos helyzetbe kerültek, de kitartanak az egyre ismétlődő rohamtámadások ellen.

A nagy csata első sikereiről a Wolf-ügynökség a következőket jelenti:

A német offenzíva a nyugati fronton 21-én indult meg és első sorban az angol front ellen irányult. A tüzérségi harc virradatkor kezdődött s néhány óráig tartó eredményes tűzhatás után a német gyalogság d. e. tíz óra körül Scarpe és Oise között 80 km.-es kiterjedésben rohamra indult. Csapatunk az ellenségre nézve véres harc után széles vonalon mindenütt elfoglalták az angolok vonalait. A siker várakozáson felüli volt. A kemény és bátor, erősen védekező angolok halottakban és foglyokban igen súlyos veszteséget szenvedtek, míg a németek vesztesége meglepően csekély volt. Ez az első nagy harci nap a német fegyverekre dicsőségesen végződött.

A Berliner Tageblatt tudósítója jelenti a nyugati frontról:

Az első ellenséges állásokat elfoglaltuk, a második állásokban heves ellenállást fejtenek ki. Mindenütt elkésredett közelharcra került a sor, de az angolokat visszaverjük. Egyes helyeken csapatunk egészen a harmadik vonalig eljutottak, ahol már az ellenséges ágyuk állottak, melyekből néhányat el is zsákmányoltak. Gyalogságunkat mindenütt követi a tüzérségünk.

Genf-ből jelentik: Az angol Havas-ügynökségnek a nyugati frontról szóló híradása elismeri a német vezetés nagyszabású voltát. Reméli, hogy Haigh tábornok haderői vállalva a franciákkal e döntő harcokban kitartanak és sikerül az ellenséget visszaverniük. Figyelemreméltó, hogy a jelentés nem tesz említést az ántánt ellenoffenzívájának lehetőségéről.

Az angol vezérkari jelentés.

Berlinből jelentik: A 21-éről keltezett angol vezérkari jelentés a következőképp szól: Ma reggel heves tűz után, a melyet

mindkét részről robbanó és gázgránátok végeztek, elől és hátrább fekvő állásaink ellen az ellenség hatalmas gyalogsági támadást hajtott végre. A támadást 50 mérföldnyire kiterjedő fronton indították. La Fere vidékén az Aisne folyótól a Seuse folyóig a támadást a nap folyamán a legnagyobb erővel és elszántsággal hajtották végre. A harc folyamán az ellenség áttört előrsi állásainkon és sikerült neki a front egyes részein harci állásainkba behatolni. A támadás, melyet nagy csapatokkal hajtottak végre, a résztvevő csapatoknak rendkívüli véres veszteségébe került. A súlyos harc az egész fronton tombolt.

Megrendült az angol front.

London, március 23. A Reuter-ügynökségnek az angol fronton levő tudósítója este

400 ágyu, 25000 fogoly.

Budapest, március 23. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Nyugaton nagy esemény.

A többi harctéren nincs újság.

A vezérkar főnöke.

Berlin, március 23. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

O felsége a császár és király vezetése alatt a támadó csata az angol arcvonal ellen Arrasnál, Cambrynál és St. Quentinél két nap óta folyamatban van. Tegnap is jól előrehaladtunk.

Rupprecht trónörökös hadcsapata hadosztályai rohammal elfoglalták a Croisilles-től északra és északkeletre emelkedő magaslatokat. Fontaine les Croisilles és Moeuvre között benyomultak a második ellenséges áhásba és az ott fekvő Vaux-Varancourt és Morchyes falvakat elfoglalták. Erős angol támadások meghegyesültek.

Gonnelleu és az Omignon patak között az ellenség két első állását áttörtük.

A Gousaucourtól, Heudicourtól és Villers-Faucontól nyugatra emelkedő magaslatokat elfoglaltuk, a Cologne-patak völgyében Royelt és Marquaixet rohamban elfoglaltuk. Elkésredett harc folyt az epechy-i magaslatokért. Az északról és délről átkarolt ellenség kénytelen volt e magaslatokat csapatunknak átengedni. Epechy és Roysel között az angolok sikertelenül kísérelték meg, hogy erős ellentámadásokkal megállítsák diadalmasan előrenyomuló csapatunkat. Az ellenséget legsúlyosabb veszteségei mellett mindenütt visszavetették. A Vermandtól északra emelkedő magaslatokat rohammal elfoglaltuk. A harmadik ellenséges állás előtt állunk.

a következőket táviratozza: A németek ugylátszik az által, hogy erős tüzérségi tevékenység által támogatva, nagy tömegeket vetettek harcba, a Scarpe és Vendhuile között levő frontrészen behatoltak vonalainkba. Ha nem nyulunk a szükséges ellenrendszabályokhoz, úgy az egész helyzet e pillanatban megrendültnek látszik.

Ir forrongás Belfastban.

Bécs, március 23. Rotterdami távirat szerint Belfastban komoly zavargások törtek ki, amelyek folyamán véres összeütközésekre került a sor színeinek és rendőrök között. A tüntető színeinek soraiból revolverlövéses dördültek el, mire a rendőrök is fegyverüket használták. Sok rendőr, katona és polgári személy megsebesült. Minthogy a rendet csak nehezen tudták helyreállítani, Belfast fölött a katonai hatóság vette át a rendelkezési jogot.

E sikerek hatása alatt az ellenség kiürítette állásait a Cambrytól délnyugatra léghajlásban. Demicourtól, Flesquieresen, Rybecourton át utánanyomultunk.

Az Omyngon-patak és a Somme között a német trónörökös hadcsapatajának hadteste az első ellenséges vonalak elfoglalása után kiküzdötték a Holnon-erdőn és a savy-i és rupy-i magaslatokon át vezető utat és a harmadik ellenséges állásba nyomulnak be.

A Sommetól délre hadosztályaink áttörttek, az ellenséget a crozati csatornán át nyugat felé visszavetették. Vadászszázaljak kikényszerítették az átkelést az Oiseon La Feretől nyugatra. Az őket követő hadosztályokkal egyetemben rohammal elfoglalták a várostól északnyugatra a la ferei állandó művekkel megerősített magaslatokat.

Eddig a következő zsákmányt jelentették:

Rupprecht trónörökös hadcsapataja tízenöt ezer foglyot és kétszázötven ágyut a német trónörökös hadcsapataja tízezer foglyot, százötven ágyut és háromszáz géppuskát.

A nyugati arcvonal többi részén a tüzérségi harcok a Lys és a labaessei csatorna között, Reimstől kétoldalt, Verdun előtt és Lotharingiában tovább tartottak.

Még három nap a fegyverszünet.

Keleti harctér.

A román miniszterium újjaalakítása következtében a tárgyalásokban beállott késedelem folytán a Romániával megkötött fegyverszünetet három nappal meghosszabbítottuk. Ludendorff, első főszállás-mester.

Szépességápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosiilag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérre, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

A 37-ik gyalogezred hadialbuma.

Messze idegenbe elkerült véreinknek majd négy évi hősi küzdelmeiről fog beszámolni a 37-esek most készülő hadialbuma egy hatalmas kötetben, amely felöleli az ezred minden tagjának háborus sorsát.

Beszámol az élőkrol és az ezred hősi halottjairól. Hozza az egész ezred állományának képét csoportképekben s fényképeket ad azokról a helyzetekről, amiket az ezred sok válságos pillanatában vettek fel.

Ez az ezred harcolt keleten s hősileg védte a Doberdó fensikjét s mindenütt dicsőséget szerzett Nagyváradnak és Bihar megyének.

Ebből az alkalomból eszünkbe jut, hogy talán kissé megfeledkeztünk a mi 37-esekről, mióta elsodorta tőlünk őket a háboru vihara. Az ezred elment idegenbe, ahová fiainkat vitték s a távolság sokat feledtet.

Kevesebb jutott nekik a mi szeretetünk-ből s szeretetadományainkból s kevésbbé gondoltunk az ezred árváira s özvegyeire. Itt az alkalom, hogy e mulasztást helyrehozzuk. Az album ezt a célt szolgálja: az özvegyek s árvák segítését.

Az ezred tiszti küldöttsége Nagyváradra érkezett, hogy megkezdjék az agitációt a hadialbum ismertetése körül. A tiszti küldöttség tagjai: Morár György és Papp Jenő hadnagyok. Morár György hadnagy mellét hat kitüntetés díszíti, köztük a vaskoronarend. Ő az egyetlen hadnagy ezzel a magas kitüntetéssel.

A küldöttség a tegnapi nap folyamán tisztelgett a főispánoknál, az egyesületeknél, pénzintézeteknél, támogatásukat kérte az ezred özvegyei és árvái részére a hadialbum megjelenése alkalmából.

Az ezred állománya 80,000 emberből áll, mind bihar megyeiek, akiket ezer szál fűz a vármegyéhez s azért hisszük, hogy ez a társadalmi mozgalom nagy sikerre fog vezetni az árvák s özvegyek érdekében.

Malatinszky Lajos főispán a hadialbum ismertetése érdekében a következő felhívást intézte a vármegye főszolgabíráihoz.

Ő cs. és királyi Felsége legkegyelmesebb rendelete alapján a 37-ik gy. e. örök emléket állít elő hősi halált halt vitézeinek. Az ezred különböző frontokon vívott harcairól egy Hadi-albumot ad ki, amely emberi és történelmi dokumentuma lesz a bihari fiuk nagyszerű tetteinek és egész küzdelmes életének.

Hogy ez a mű teljes legyen, kívánatosnak tartom, hogy e műről egész vármegyém területén a nép legszélesebb körében is tudomást szerezzenek. A könyv árából befolyó tiszta jövedelmet a hadiözvegyek és árvák kapják. Ennélfogva a Hadialbum ügyét a legmelegebben ajánlom főszolgabíró ur figyelmebe és felkérem, hogy a siker érdekében a következő intézkedéseket tegye:

a) hívja fel járása körjegyzőit, hogy a községekben tegyék közhírré a 37-es hadialbum készültét s akinek 37-es hősi halottáról vagy élő katonáról fényképe és adata van, az szolgáltassa be a jegyzői hivatalba;

b) járása székhelyén és valamennyi községében függesztessen ki plakátokat, amelyek részletes felvilágosítást adnak az Albumról. A plakátok április elején fognak megérkezni;

c) valamennyi községben közhírré tenné, hogy az emlékművet mindenki megveheti. Az aláírási iverk már a hó végén meg-

érkeznek Főszolgabíró urhoz és a körjegyzőségekhez.

Közlöm továbbá Főszolgabíró urral, hogy az adatok és aláírási iverk átvételére a 37-ik gy. e. tiszti megbízottja április 12—20. között fog megjelenni. Azért kívánatos, hogy a széleskörű közhírrététel április 10 ig már megtörténjék. Kívánatos továbbá, hogy erről a jótékony akcióról ne csak a nép, hanem a gazdag egyének is minél eredményesebben vegyenek tudomást.

Ott, ahol a viszonyok módot nyújtanak, az ezred tisztjei vetített képekkel előadást fognak tartani az album már is nagy és érdekes anyagáról. Hiszem, hogy ugy az előkészítés, mint a mű terjesztése tekintetében az ezred kiküldöttai Főszolgabíró ur legmesszebbmenő támogatásával fognak találkozni.

Nagyvárad, 1918 március 23.

Malatinszky,
főispán.

Panaszok az Ipartestület vezetősége ellen.

Az Ipartestület mai közgyűlése.

A nagyváradai Ipartestület ma, vasárnap délelőtt tartja évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében.

A nagyváradai Ipartestület elnöksége és előljáráóságának működéséről az ország legkiválóbb szakférfiai és szaklapjai mindig elismeréssel emlékeztek meg s az ország egyik legelső ipartestületének tartották a nagyváradai Ipartestületet. Itthon azonban mindig voltak elégedetlenek, akik kifogásolták, sőt meggyanusították a vezetést, de mikor a bizonyításra került a sor, kicsinyes, semmitmondó okoknál egyebet nem tudtak felhozni.

Most ismét felbukkant az elégedetlenek csoportja s a háboru által teremtett nyomoruságokért egyenesen az elnök fejét kívánják.

Értesüléseink szerint a cipész és csizmadia, továbbá a hentes iparosok nagyrésze, a hangosabbak, új tisztújítást kívánnak, hogy ezen Czeglédy Jeremiás elnököt megbuktathassák.

Sok és nagy a panasz ellene az említett iparosok részéről. Kifogásolják, hogy nem tudott elég anyagot kieszközölni részükre.

Továbbá a legfőbb kifogás az, hogy a lapok mikor uzsoráskodással vádolták meg az iparosokat, az ipartestület vezetősége nem volt képes megvédeni az iparosokat a támadásokkal és az uzsora vádjával szemben. Beadványukban rámutatnak, hogy az általuk ajánlott lapot, amely őket megvédte volna, az elnökség nem indította meg.

Ezek a vádak, sajnos, ismét azt igazolják, hogy iparcsaink mennyire nem képesek egyetértéssel, kartási szeretettel egymást megbecsülni, egymással karöltve keresni boldogulásukat.

Ha nem akarnak az igazság elől elzárkózni, be kell ismerniök, hogy elnökük ugy Nagyváradon, mint Budapesten hányszor és mennyiszor fáradt, hogy a nagyváradai iparosok részére a szükséges anyagokat biztosítsa. Hogy fáradsága nem járt a kellő sikerrel, ez a viszonyokon és a honboldogító központokon mulott. Vigasztalódjanak, ha ugyan ez vigasztalás, hogy városok ipar-

sai éppen ilyen mostoha elbánásban részesülnek.

Ami pedig a helyi lapokat illeti, ne nagyon zugolódjanak, mert a lapok által közölt levelek tartalma csak csekély, alig számbavehető viszhangja volt annak az eikeseredésnek, amely a közönség, különösen a tisztviselők körében megnyilvánult.

Végre még sem egészen igazságos az, hogy ha egy cipész iparos csak annyi talpot kap egy hónapra, hogy abból 3—4 napi munkával 7—8 embernek a cipőjét megtalálja, ez a 7—8 ember fizessen annyit, mint fizetne 105 ember. Az a 7—8 szegény tatár nem oka annak, hogy a Központ nem nyújt módot arra, hogy a napi munkája után élő iparospolgár egész hónapig dolgozhasson s ezáltal biztosithassa családjá becsületes megélhetését.

Tessék szétütni a Központokban, hogy ne a közvetítőknek, hanem az iparosoknak adják a nyersanyagot. Van anyag, csak oda kell adni, ahová kell.

Hogy a testület elnöksége nem adta ki a lapot, amelyet kívántak, azt csak a mai nyomdai viszonyokkal nem ismerős róhatja fel bűnül, mert ma nehéz és sok pénzbe kerül egy ujság, még ha oly kicsiny is, amelyet nem bírt volna meg az ipartestület. Elmultak azok a jó idők, mikor évi 4 koronáért a budapesti szakemberek is kiválóan elismert iparos lapot kaptak, de ezt sem méltányolták.

27-35.

Ez a két szám nem telefonszám, sem nem fogadási arány agra, hogy mikor győz a német a nyugati offenzívában.

A 27 a vádlottak száma, ennyien ültek tegnap a nagyváradai királyi törvényszék büntető tanácsa előtt a zöldre mázolt fapadokon, vegyesen férfiak és nők, mindannyian nagyrábéiak. Az volt a vád ellenük, hogy a 35. tábori tüzér pótütegtől, a legkülönbözőbb dolgokat lopták el és adogatták kézről-kézre. A vád a végén nagyon összezsugorodott, mert Medvigy István királyi ügyész tizenhárom vádlottra a vádat elejtette.

A többiek szénát loptak, korpát, bakan-csot, szeget, poharat, nyaklót vittek el. A magyarok mind beismerik, hogy a náluk talált tárgyak a pótütegtől valók. Azzal védekeznek, hogy a katonák erővel vitték hozzájuk ezeket a tárgyakat, a szénát behányták a kerítésen, hogy „legyen az otthonlövőknek is hasznuk a háboruból.”

A derék emberek nem ismertek határt az adakozásban s csak annyit kellett nekik mondani, hogy „hozzon kend nekem is“, már másnap ott volt, amit kértek. Persze elvártak ezért egy kis dohányt, meg miegymást.

A bíróság Seress Barna tanácselnök vezetésével kihallgatta az összes vádlottakat és tanukat s Váradi Ödön dr. Weiszberger Lipót dr. Blayer Endre dr. védelme után a 14 vádlottat 10-től 1 napig terjedő fogházra ítélte. Az ítéletben mindenki megnyugodott. Jegyző volt Bolcas Ágoston dr.

A méhészettel való foglalkozásra jellemző, hogy falun már nem csufneveket adnak az emberek egymásnak, hanem foglalkozás szerint különböztetik meg őket. Az egyik vádlott így mondta be nevét:

— M. Bende Lajos.
— Mi az az M.? — kérdezte az elnök.
— Méhész-nek neveznek, mert méhészettel foglalkozom, ezért a nevem Méhész Bende Lajos.

Orvos-szövetségi előadások

A március hónapra meghirdetett orvosi előadásokat a fűtőanyag hiánya miatt elhalasztották olyan időre, a mikor ez a körülmény nem fog akadályul szolgálni.

Az előadások célja, mint már előzőleg is ismertettük az, hogy a befolyó jövedelem azon országos alap növelésére fordítassék, mely hivatva lenne a hadban rokkantakká vált vagy elhalt orvosok hozzátartozóinak anyagi támogatást nyújtani.

Hogy az orvosi kar rászolgált erre a támogatásra töztudomásu, mert a herosi küzdelemből ugyancsak kivette a részét. A nagyközönség csak magát becsüli meg vele, ha az előadásokon való megjelenésével bizonyosságát adja az orvosi karral való együttérzésnek és ha elősegíti úgy az erkölcsi, mint az anyagi sikert.

Az előadások olyanoknak ígérkeznek, melyek részint aktuálisak, részint közérdekű témákat ölelnek fel és így teljes joggal igényt tarthatunk a közönség megjelenésére. Nagyvárad közönsége, mely a múltban minden szépért és jóért lelkesedni és áldozni tudott, most is méltónak fog mutatkozni múltjához.

Az öt előadást a városháza nagytermében mindenkor 6 órakor tartják a következő időben és sorrendben:

Április 3-dikén dr. Edlmann Menyhért: Az elhígtelenedés veszedelme címen

Április 10-dikén dr. Konrád Béla: A fertőző betegségekről.

Április 17-dikén dr. Erdős Adolf: Röntgen és kétfény sugarakról.

Április 24-dikén dr. Grósz Samu: Babona és orvosi tudomány címen.

Május 1-jén dr. Grósz Menyhért: Az előregedés és az örök ifjúság problémája címen tart előadást.

Az orvos szövetség vezetősége kétféle belépő-jegyet bocsát ki és pedig öt előadásra érvényes jegyeket személyenként 10 koronáért és egy egy előadásra érvényeseket személyenként 3 koronáért. Felülfizetéseket a nemes cél érdekében a szövetség köszönettel elfogad és hírlapilag nyugtáz.

Jegyek kaphatók: Aranyas, Aranykérészt, Csillag, Oroszlán, Rákóczi, Orangyal, Kigyó, Magyar Korona, Madonna, Szent Antal, Mátyás király, Zsigmondovits féle gyógytárakban, Hegedűs Hírlapirodában és az előadások napján délután 5 és 6 óra közt az előadás helyiségében.

Megnyilt

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

HÍREK

Virágvasárnap, Gyümölcsoltó Boldogasszony.

Jézus diadalmenetének napja ez, melyen hozsanna kiáltások között kísérték végig diadalutján Jeruzsálem utcáin. Ha nem kiáltották volna az emberek, a kövek szólaltak volna meg. Pálmaágakkal borították be az utját. E napon király volt Ő, nemzetének elismert vezére. Egy hét sem telt bele s ezek a lelkesült hívek visszavonultak mellőle s engedték, hogy egy másik, a söpredékből öszszeverődött tömeg halálát erőszakolja ki s diadalordítással kísérje a kereszthez. Gyávák vagyunk mi is és álhatatlanok!

Az egyház e napon barkát szentel, a tavasz első virágos ágát e nap emlékére. A templomokban e napon éneklék a passiót. Krisztus kinszenvedésének történetét az evangelista szerint.

Hétlőn Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe lesz, az anyagi üdvözlet emlékére, amikor Gábor főangyal Nazaretben először mondotta a Szent Szűznek azokat a szavakat, a mi mindennapi imánkat: Üdvözlégy Mária!

Az ünnep alkalmából a templomokban ünnepi istentiszteletek lesznek a szokott időben. A székesegyházban dr. Kollányi Ferenc pápai főpap mondja a misét teljes segédlettel.

Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnep miatt szerdán reggel jelenik meg.

* A Kath. Kör közgyűlése. Ma, vasárnap d. e. fél 12 órakor tartja közgyűlését a Kath. Kör az egyesület Szent László termében. A gyűlésnek egyik fontos tárgya lesz az elnökök, alelnökök, titkár és a választmány tagjainak megválasztása. A közgyűlés tárgyszorozata a következő:

1. Titkári jelentés a Kath. Kör 1917. évi működéséről.
2. Az 1918. évi számadások megvizsgálása céljából számvizsgálók kiküldése.
3. Az 1917. évi megvizsgált számadás jóváhagyása s a fölmentvény tárgyában határozathozatal.
4. Az 1918. évi költségelőirányzat megállapítása.
5. Az alapszabályok 9., 14. s 26. §-ainak módosítása.
6. Az elnökök, alelnökök, titkár, valamint az igazgató választmány tagjainak 1918 és 1919. évekre szóló megbízással megválasztása.

* A nyári időszámítás április 15-én kezdődik. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy az idevonatkozó előbbi miniszteriumi rendelet hatályon kívül helyezésével a magyar szent korona országainak területén a jelenleg használatos egységes közép-európai időszámítás 1918. évi április hó 15. napjától kezdve 1918. év szeptember 16. napjáig akként módosul, hogy az új időszámítás a jelenleg használt időszámításhoz képest 1 órával (60 perccel) előbbre lesz. Az új időszámítás április 15. napjának a jelenlegi időszámításban kifejezett hajnali 2 órakor veszi kezdetét, amely ehhez képest már 3 óraként jelölendő meg.

* A Kath. Növédő Egyesület nagyheti konferenciái. A Kath. Növédő Egyesület nagyheti konferenciákat rendez, amelyeket Szilágyi Dózsa prem. tanár tart. Ha óhajt valaki meghívókat, úgy a Kath. Növédelmi Hivatalban a hivatalos órák alatt (kedden, csütörtökön, szombaton délután 3—5 ig, a többi napokon délelőtt 9—12 óráig) átveheti.

A konferenciák az Orsolyita-zárda disztermében fognak lefolyni a következő sorrendben: márc. 24-én délután fél 6 órakor az első konferencia; márc. 25., 26., 27. napokon délelőtt fél 10 órakor és délután fél 6 órakor; 28-án, nagycsütörtökön reggel fél 8 órakor, utána sz. áldozás az Orsolyiták templomában.

A konferencia megkezdésekor az előterem ajtaját bezárják és csak a diszteremhez vezető folyosón lehet bejárni.

* A Kath. Növédő Egyet any- és csecsemővédelmére a Polgári Takarékpénztár 50 koronát adományozott. A kegyes adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

* Jegyzések a sajtóhadikölcsönre. Ujabbban a következők jegyezték részvényeket a központi keresztény sajtóra: báró Königswarder Melanie 50, dr. Balázsovich Domokos 4, Szüts Géza 5, Adorján Ágostonné 3, Philippovic Alajos 4, Reviczky László 2, Kolb Rezső 10, Pálfi Gyula 2, Körösszakáli hitelszövetkezet 2, Tamásfalvi Thuri Ignác 10, Balogh Tibor 1 darab részvény. A gyűjtőket felkérjük, sziveskedjenek a még nem közölt jegyzéseket — vidékről is — péntekig szerkesztőségünk tudomására hozni, hogy a husvétii számban közzé tessük.

* Ujságírók gyűlése. A nagyváradi ujságírók beszerzési csoportjának tagjait kérem, hogy ma, vasárnap délelőtt 11 órakor több fontos ügy megbeszélése végett a városháza tanácstermében egybegyűlni sziveskedjenek. Pásztor Bertalan csoportelnök.

* Erdélyi Miklós és színtársulatának tagjai a sebesültek Husvétjéért! Az egész háboru folyama alatt minden jótékony célt buzgón előmozdító Erdélyi Miklós és társulatának művész tagjai, most is részt óhajtának venni ama mozgalomban, mely lehetővé teendí, hogy az érettünk küzdő vitézeink Husvétkor ismét szeretet adományokban részesüljenek. Ennek folytán elhatározták, hogy a ma délutáni és esti előadás felvonás közei alatt perselyekben gyűjteni fognak e célra a közönség körében. Polgár Mariska fogja a megjelenteket felkérni, hogy e nemes célra, hacsak néhány fillérrrel is áldozni kegyeskedjenek, s miután Erdélyi Miklós maga is agítál a siker érdekében. A gyűjtés bizonyára szép eredménnyel fog zárulni.

* A világháboru tette aktuálissá a lengyel nemzet talpraállításának, egyesítésének kérdését, amelyről a szabadegyetem legközelebbi, március 27-iki programjának keretében városunk nagy képzettségű publicistája: dr. Krüger Aladár ügyvéd, lapszerkesztő fog az ő szokott közvetlen modorában előadást tartani. A szerdai est másik előadója: dr. Suhayda György, a kir. kath. jogakadémia titkára, a filozófia egy nagy problémájával. „Az igazság megismerésének pszichológiájával” fog foglalkozni. Az előadás szerdán este fél hat órakor a Katholikus Kör nagytermében lesz.

A németek megverték az angolokat.

Budapest, március 23. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenteti este: A Franciaország elleni nagy csatát megnyertük, Manchyól Saint-Quentin keresztül La Féreig az angol hadsereg jelentékeny részét öt csatában megvertük Most a Bapaume-Peroune vonalon harcolunk.

Megszűnt az orosz front.

Budapest, március 23. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Az orosz front leszerelését befejezték, tegnap feloszlatták az utolsó katonai kötelékeket is.

Albániából kivonul a talján.

Budapest, március 23. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Secolo szerint az olasz kormány Albánia kiűtésére készül.

Tessék elutazni!

Budapest, március 23. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A szovjetek kormánya az antant katonai misszióinak tagjait felkérte udvariasan, hogy Oroszországot minél gyorsabban hagyják el s ne tegyék ki magukat az ottmaradás folytán előálló veszedelmeknek.

Egy új köztársaság: Tauria.

Budapest, március 23. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik hivatalosan: Tauria, Ukrajnának egyik tartománya, köztársasággá kiáltotta ki magát s kijelentette, hogy nem ismeri el a kievi rada rendelkezési jogát.

* **Sajtóünnepély Biharkeresztesen.** Biharkeresztes keresztény közönsége ma nagygyűlést tart a Központi Sajtóvállalat által alapítandó nagy központi lap érdekében. Ünnepi szónokul Pálffy Béla váradszöllősi plébánost kérték fel.

* **Anyák Köre.** A Kath. Nővédő Egylet ma, vasárnap délután 3 órakor tartja meg az Anyák Körét Teleky u. 13. sz. alatt.

* **Arányi Dezső hangversenye.** Már említettük, hogy április hó 6-án ritka műveltségben lesz része Nagyvárad zeneértő és a magasabb művészetet kedvelő közönségnek. Arányi Dezső az operaház európai hírű művésze tartja hangversenyét a Vigadó nagytermében, amelyben még Rácz Ena ismert kiváló dalénekesnő működik közre s a két művész énekét a külföldön is ismert zongora-művész kíséri, aki ezenkívül magánszámokkal is szerepel a gazdag műsoron. Nagyvárad város közönségének ritkán van alkalma három ilyen kiváló művész előadásában gyönyörködni, akiknek együttes fellépése zenei eseményszámba megy. A közönség érdeklődése már is erősen nyilvánul a jegyek előjegyzése által a Hegedűs hírlap-irodában. A zenei remekművekből összeállított pompás műsor a következő:

1. Nicolai: Ária a Windsori vig nők c. operából. Énekli Rácz Ena.

2. a) Erkel F.: Nagy ária a Hunyady László c. operából. b) Massenet: Templomjelenet a Manon c. operából. Énekli Arányi Dezső.

3. a) Brahms: Vonk ewiger Liebe. b) Feinsliebchen. c) Ratschild. Énekli Rácz Ena.

4. a) Isten hozzád, a Mignon c. operából. b) Az asszony ingatag, a Rigolettó c. operából. Énekli Arányi Dezső.

Szünet.

5. a) Rachmaninoff: Prelude. b) Polo-

nyi: La mer. c) Dienzl: Zenélő óra. Zongorán előadja Dienzl Oszkár.

6. a) Kacsóh: Késő ősz van. b) Dienzl: Altató dal. c) Dienzl: A legelső. d) Dienzl: Liliomszál. Énekli Rácz Ena.

7. Wagner: Preislied a Mesterdalnok c. operából. Énekli Arányi Dezső.

* **Ma és holnap népszövetségi mozi-előadás.** A Katholikus Népszövetség ma és holnap igen érdekes műsorral mozielőadást tart.

I. **A mai előadás** műsora a következő:

1. Háborus hiradó. (Aktuális.)
2. Táncmulatság estélyén. (Humoros.)
3. Coloradón keresztül. (Látványos.)
4. Szivtelen háziúr. (Humoros.)
- 5., 6., 7. Szerencsés áldozat. (Dráma 3 felvonásban.)

II. **A holnapi előadás** műsora:

1. Messter Sascha. (Háborus.)
2. A Tangó. (Humoros.)
3. Madeira. (Látványos.)
4. Paraszt a városban. (Humoros.)
- 5., 6., 7. A bosszuálló arany. (A főszerepben Henry Seemann. Dráma az aranyásók életéből.)

Az előadások 6 órakor kezdődnek.

* **A Városi kávéháznak** rövidesen új gazdái lesznek. Hercz Imre és Örléi József, az ismert két szakember veszi át a pompás kávéházat, átalakítja s új berendezéssel adja át a közönségnek. A kávéházban viszontlátja a közönség a népszerű Örléi Józsefet, a szerény, kedves és szakmájában első kávés, akinek jelszava: Mindent a közönségnek. Jó, izletes ételekről és italokról Hercz Imre gondoskodik. Cigányzene, jó kiszolgálás.

* **Jobbra én balra te.** A Vigadó mozgószínház ma egy szenzációs 4 felvonásos vigjátékot mutat be: Jobbra én, balra te címmel. — A nagyszerű vigjáték címszerepeit Szajkay Lajos, Szőke Lajos, Szirmai Hajnal, Bojda Juci és Werbecirk Gizella játsszák. Előadások d. u. 3 órától.

* **Gyakorlott vasalónők** magas fizetéssel felvétetnek Mokos. kelmepestő gyárában Körös-utca 13.

* **Vegyeskereskedési üzleti berendezés** mérlegekkel Mezőpeterd 10. szám alatt eladó.

* **2-3 holdat, esetleg kert** a város közelében bérebe keresek: Ajánlatokat Bolgárkertész jelisével a kiadóba.

Harisnyafejelés.

3 pár női harinyából 2 párat, 2 pár férfi zokniból 1 párat készítek. Párja 1 kor. 40 fillér.

Szent János-utca 5. szám.
(Kispipa vendéglő, kapu alatt balra)

* **Penete- és hársfamézscukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, a városháza mellett.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7-B.

* **Ér-Diószegi Magyar Királyi vancelláriskolából** nyert bizonyítványos vállal kisebb szőlőbirtokostól metszést. Szaniszló-utca 46.

* **Aszói Kossuth-utcai fő és Rákóczi-ut Csekoládé Király fiókjába** szebbnél-szebb husvét-i tojások, Kugler Gerbeaud bonbonok megérkeztek.

* **Tyukszemirtó** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1-50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért,** mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, városháza mellett.

* **Gondnok** alkalmazást nyer a Fekete Sas és Zöldfa részvénytársaságnál. Jelentkezhetni a R. T. irodájában d. u. 3-5 óra közt. Telefon 14-00.

* **Selyem a divat!** Gyönyörű kosztüm és ruhaszelymek, finom gyapjuszövetek, blousok, tavaszi felöltők, kalapok, ernyők, ridikültök és piperecikkek legolcsóbban Czillér Imre nagyruházában.

* **Megbízható egér- és patkányirtó szer** (mezei egérnek is) mérlegmentes, embernek és háziállatnak ártalmatlan. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Rákóczi-ut 7-B.

* **Dusafalva határában** fekvő 302 magyar hold kiterjedésű **lehető azonnali bérbeadó.** Közelebbi felvilágosítás a **Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnál Nagyváradon** nyerhető.

* **Keresünk egy vizsgázott fűtőt.** Jelenkezni lehet Moskovits Adolf és Fiai r.-t.-nál

Azonnali belépésre ujsághordónöket Váradolaszi, Katonaváros, Újváros és Külvárosra keres a Tiszántúl. Jelentkezők a kiadóhivatalban felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.

Butorozott szobák kiadók Zöldta-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél

* **Istállótrágyát** saját igánkkal házaktól elszállítunk. Telefon 1099.

* **Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.**

Színház.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Románc.
 Vasárnap este: Kóristalány. (Bemutató előadás.)
 Hétfő délután: Kornevillei harangok.
 Hétfő este: Kóristalány.
 Kedd: Kóristalány.
 Szerda: Kóristalány.
 Csütörtök: Hamlet.
 Péntek: Nagyheti szünet.
 Szombat: Nagyheti szünet.
 Vasárnap délután: Őszi vihar.
 Vasárnap este: Kóristalány. (Bérlet-szünetben.)
 Hétfő délután: Románc.
 Hétfő este: Sztambul rózsája. (Bérlet-szünetben.)

Vasárnap délután Sheldon nagysikerű színműve, a Románc kerül színre abban a kitűnő szereposztásban, amelyben ez a pompás színpadi alkotás nálunk bemutatásra került.

A Kóristalány bemutatója. Ma este mutatja be a Szigligeti-színház Komjáthy Károly és Faragó Jenőnek Budapesten oly nagy sikert aratott, szépenéjű és ötletes operettjét, a Kóristalányt, amely a jövő hét csütörtökéig tölti be a műsort. A kitűnő szereposztásban színrekerülő operette, a melynek sikkes és művészi táncszámai külön sikerre számíthatnak, egyike az idényben bemutatott legjobb operetteknek.

A hétfő délutáni előadás. Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe alkalmából a színházban hétfőn délután is lesz előadás. Ez alkalommal Pianquette híres operetteje: a Kornevillei harangok kerül színre. Erre az előadásra igen élénk a jegykereslet, ami azokban a pompás előadásokban leli meg magyarázatát, amelyekben a szintársulat énekes együttese a Kornevillei harangokat felelevenítette.

A színház nagyhete. A Nagyhéten csütörtökig a vasárnap este bemutatóra kerülő Kóristalány tölti be a műsort, csütörtökén este pedig Shakespeare ökökszép klasszikus tragédiája: Hamlet kerül színre, amelyet csak nemrég a legszebb sikerrel eleve-nítették fel a Szigligeti színházban. Nagypénteken és Nagyszombaton nem tart a színház előadást. Vasárnap délután az Őszi vihar Job Dániel kitűnő színművét tűzte előadásra a színház vezetősége, hogy alkalmat szolgáltatson arra, hogy a sikerült színpadi alkotásban a közönség szélesebb rétegei is gyönyörködhesse. Vasárnap este a Kóristalány lesz műsoron. Husvét hétfőjén délután Sheldon Románca, este pedig a Sztambul rózsája tölti be a műsort. Már most felhívja a színház vezetősége a közönség figyelmét arra, hogy husvét két ünnepén, vasárnap és hétfőn este bérlet-szünetes előadásokat tart.

A Színházi Élet új száma megint gazdag, érdekes és változatos tartalommal jelent meg. „A titokzatos szerző”, Szomaházy István új regényének negyedik folytatása jelent meg ezen a héten, közli a lap Princkek, a Vigaszínház újdonságának legérdekesebb részletét, gyönyörű fényképfelvételek és bő ismertetések számolnak be a legújabb színházi eseményekről, a népszerű rovatok, Intim Pista, Színházi versikék teszik elevenné a

közönségnek ezt a kedvelt és nélkülözhetetlen hetilapját. Egy egész egyfelvonásos darabot közöl az e heti szám is, a Lady című pompás darabot, mely nagyszerűen alkalmas műkedvelői előadásokra. Az e heti kottameléklet Huszka Jenőnek egy gyönyörű dala. A Szomaházy-regény előző folytatásait 80 fillérért küldi meg a lap kiadóhivatala (Budapest, Erzsébet-körút 29.) A Színházi Élet előfizetési ára egész évre 32 korona, negyedévre 8 korona 50 fillér.

APOLLÓ mozgó- színház	Vasárnap Szenzációs új műsor. Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek
------------------------------------	--

VIGADÓ mozgó- színház	Vasárnap Új műsor. Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek
------------------------------------	---

URÁNIA mozgó- színház	Vasárnap Új műsor. Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek
------------------------------------	---

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Varrólányok és tanuló-lányok

jó fizetéssel
felvétetnek

Kesztenbaum Juliska
fűzőszalonjában, Rákóczi-ut.

Új férfiszabó műhely!

Szíves tudására hozom a tisztelt úri közönségnek, hogy
URI-DIVAT SZABÓMŰHELYEMET MEGNYITOTTAM.

Elvállalom új ruhák készítését a legújabb divat szerint, ugyszintén ruhák fordítását és vasalását mérsékelt áron. Meghívásra házhoz megyek. Kérem a n. é. közönség szíves támogatását

Tisztelettel
Hottya Károly
uri-divatszabó
Szent János-utca 42.

HARISNYAFEJELÉS !!

3 pár női harisnyából 2 párat,
2 pár férfi harisnyából 1 párat
készíték

páronként 1 K 60 fillérért.

Gondáné, Bem-utca 1

Május 1-től Hármass-utca 21.

Árjegyzék!

Porcellán mozaik, üveg	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika tálca fogóval	8
Majolika cukortartó díszes	8
Majolika gyümölcs készlet	8
Vizes készlet csiszolt üvegből	8
Boros	8
Likör	8
Söröskészlet színes aranyozással	8
Boroskészlet színes	8
Vizeskészlet színes	8
Likörkészlet színes	8
Befőtteskészlet kristály tálca	8
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8
Majolika fali sótartó színes	5
Majolika vizeskanca színes	5
Kenyér kosár színes üveggel	5
China ezüst cukortartó	5
China ezüst gyümölcs állvány	5
Majolika virágváza színes	5
Majolika virágfazék	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőlábos	5
Porcellán főzőfazék	5
Teakészlet színes aranyozással	40
Kávékészlet színes aranyozással	40
Feketes készlet színes aranyozással	30
Ebédőkészlet felszerelve, az aranyozással	120
Hidegfelvágottas készlet sz. aranyozással	25
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	30
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Függő	25
Teás pohár China ezüst foglalatban	5
Teás csésze szin. finom aranyozással	8
Kávécsésze	8
Köpcészsze	8
Főzőlábos barna tűzálló tüllel	8

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víziartók, Konyhaszerendezési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és dísz műáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszáma 372.

3140-918. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város gyámpénztárának 1916. évi számadásai és mérlege az 55200-1903. sz. belügyminiszteri rendelet 116. §-a értelmében a f. évi március hó 21-től április hó 5-ig bezárólag terjedő 15 napra a számvevői hivatal helyiségében közszámlére kitétetnek, ahol az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik, azok ellen irányuló felszólalásait vagy észrevételeiket a törvényhatósági bizottság f. évi április havi közgyűlését megelőzőleg 5 nappal a tanács mint állandó választmányhoz beadhatják.

Nagyvárad város tanácsának 1918. évi március hó 20-iki ülése.

Rimler Károly
polgármester.

Kapuczinus-utcán a legforgalmasabb helyen
egy bérház,
valamint Fürdő-utcán több családi ház
ELADÓ.

Felvilágosítást ad Dr Imrik Gusztáv ügyvéd, Sal Ferenc-utca 15. szám.
Telefon 416.

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Szaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Fésűk tartós, finom anyagból.

Bontó-, sürit-, stül-fésűk, hajtók, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrürök, pipere és toilette szükséges-tek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszmuáruház

Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.
Javítások eszközöltetnek.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramfon, kerékpár és National Cassa javító. Electrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálak Tungstram-égők állandóan raktáron.

Hadapród- és felsőiparisiskolába való felvételeire, valamint gimnázium, reál és polgáristákat **magánvizsgálatra felelősséggel előkészíték.**

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el- látást nyerhet. Guttmann, Magyar-u. 9. sz.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében
Interurbán telefon :
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztítóso-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

Uj nőiszabóság!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Markovits és Weinberger cégtől, hol 4 évig mint főszabász mű-
ködtem, a cégtől megválva Beöthy Ödön-utca 41. szám alatt egy modern nőiszabóságot létesítet-
tem. Midőn oda fogok hatni, hogy a t. hölgyközönség bizalmát ki-
érdemeljem, magamat nagybecsű jóindulatukba ajánlva, vagyok

kitünő tisztelettel
SZABÓ LAJOS
nőiszabó.

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyváradai házakra az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-i. Nagyvárad.

Felső kereskedelmi és polgári iskola? **magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle**
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanta,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

VAS és rézágak,

afrik és lőszormatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek : öszsze-
hajtós ágyak eredeti
gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám : 558.

Betűszedő tanulóknak fiú és **berakó** tanulóknak leány
fizetéssel felvétetik

a **Szent László-nyomda**
részv.-társaságnál.